

۱۴۷

F

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

147F

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»

امام خمینی (ره)

صبح جمعه
۱۳۹۵/۱۲/۶
دفترچه شماره (۱)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی
دوره دکتری (نیمه‌تمیرگز) داخل - سال ۱۳۹۶

رشته امتحانی فلسفه تعلیم و تربیت (کد ۲۱۴۱)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سوال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (مبانی و اصول تعلیم و تربیت - روش‌های پژوهش کیفی با تأکید بر فلسفه تعلیم و تربیت - مکاتب فلسفی و نظریه‌های تربیتی - تاریخ اندیشه‌های تربیتی ایران و جهان)	۸۰	۱	۸۰

این آزمون نمره منفي دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

اسفندماه - سال ۱۳۹۵

مبانی و اصول تعلیم و تربیت:

- ۱ کدام مورد مبنای مفهوم «تربیت منفی» در دیدگاه طبیعت‌گرایانه است؟
 ۱) جامعه انسانی وظيفة تربیتی ندارد.
 ۲) طبیعت انسان، گرایش منفی دارد.
 ۳) طبیعت، انسان را تربیت می‌کند.
 ۴) در طبیعت همه چیز خوب آفریده شده است.
- ۲ در عبارت زیر «آمادگی‌ها» با کدام مورد، مطابقت بیشتری دارد؟
 «برای همه صاحب‌نظران، هدف تربیت کمتر دارا شدن سرمایه‌ای مثبت است تا کسب آمادگی‌هایی که تحصیل چنین سرمایه‌ای را تسهیل کند»
 ۱) دانش ۴) هنر
 ۲) روش ۳) قدرت
- ۳ از دیدگاه دکتر هوشیار، کدام هدف غایی با مفهوم «تربیت انسانی» مناسبت بیشتری دارد؟
 ۱) استقلال معنوی
 ۲) شکوفایی ساقه‌های طبیعی
 ۳) کسب خودآگاهی
 ۴) ورود به زندگی اجتماعی
- ۴ بنابر نظر غزالی در کیمیای سعادت، مثل «انسانی که با سگی شکاری بر مرکبی نیرومند نشسته است» به ترتیب با کدام مورد مطابقت دارد؟
 ۱) نفس‌های ملکی - سبیعی - بھیمی
 ۲) نفس‌های ناطقه - لواحه - مطمئنه
 ۳) نفس‌های ناطقه - لواحه - مطمئنه
 ۴) نفس‌های ناطقه - مطمئنه - لواحه
- ۵ کدام موضوع برای تشکیل محتواي «بدآولوژی» اولویت بیشتری دارد؟
 ۱) تجربیات و هنر ذاتی مری
 ۲) غایات و مبانی علمی تربیت
 ۳) فنون عملی تربیت
 ۴) مراحل تربیت اطفال
- ۶ کدام مورد از موقع آدمی و امکانات و محدودیت‌هایش و نیز از ضرورت‌هایی که حیاتش همواره تحت تأثیر آنهاست بحث می‌کند؟
 ۱) مبانی تعلیم و تربیت
 ۲) فرایند تعلیم و تربیت
 ۳) اهداف غایی تعلیم و تربیت
 ۴) اصول تعلیم و تربیت
- ۷ تفاوت اساسی تعلیم و تربیت مدرن و تعلیم و تربیت سنتی در کاربرد کدام مورد است؟
 ۱) فلسفه ۲) فناوری ۳) علم تجربی ۴) دین
- ۸ روش کدام یک از مریبان می‌تواند برای حل تنافض میان اصل فعالیت به قید آن و اصل کمال مورداستفاده قرار گیرد؟
 ۱) دیوبی ۲) فریره ۳) مونتسوری ۴) واشبرن
- ۹ در عنوان فعالیت به قید آن، منظور از «آن» کدام مورد است؟
 ۱) آموزش و پرورش ۲) ویژگی‌های فطری ۳) تیازهای آینده ۴) وضع موجود
- ۱۰ تعبیر جان لاک از ذهن نوزاد به عنوان «لوح سفید»، موجب بدفهمی کدام اصل تربیتی می‌شود؟
 ۱) تفرد ۲) سندیت ۳) فعالیت ۴) کمال
- ۱۱ «به وجود آوردن وسیله‌ای برای درک اهمیت و ارزش شئون فرهنگی، تمدنی و اجتماعی» راه حل تنافض میان کدام اصول تربیتی است؟
 ۱) تنافض میان تفرد و اجتماع
 ۲) تنافض میان حریت و تناسب
 ۳) تنافض میان حریت و سندیت

- ۱۲- در پژوهش استعدادها تناقض میان کدام اصول تربیتی بیشتر آشکار می‌شود؟
 ۱) تفرد - اجتماع
 ۲) تناسب وضع و عمل - تمامیت
 ۳) حریت - سندیت
 ۴) فعالیت - کمال
- ۱۳- کدام صاحب‌نظر تعلیم و تربیت مطرح می‌نماید که: «وقتی هدف‌های کلی و مطلق به کودکان نشان داده شود، آن امر کامل و تمام که به عنوان نیرویی در درون او خفته است بیدار می‌شود؟»
 ۱) برتراند راسل ۲) جان دیوی ۳) جان لاک ۴) فردیک فروبل
- ۱۴- کدام مورد، با نظر کرشن اشتاینر در زمینه تربیت یا انسان تربیت شده، مطابقت بیشتری دارد؟
 ۱) موجود روحانی (انسان تربیت شده) قسمی موجود حیوانی است که به کمال خود می‌رسد.
 ۲) عمل تربیتی، عملی اجتماعی است که نسل بزرگ‌سال بر خردسال اعمال می‌کند.
 ۳) موجود روحانی (انسان تربیت شده) تأثیری بدیع از ارزش‌های فرهنگی است.
 ۴) عمل تربیتی، عملی قائم به ذات است که در طبیعت انسانی نهاده شده است.
- ۱۵- کدام یک با نظر غزالی درباره طبیعت آدمی و امکان تربیت او مطابقت دارد؟
 ۱) به ذات آدمی خوش‌بین و تربیت را ممکن می‌داند.
 ۲) به ذات آدمی بدین، اما تربیت را ممکن می‌داند.
 ۳) طبیعت آدمی ثابت و انتقال از آن ممکن نیست.
 ۴) طبیعت آدمی متنوع و انتقال از آن ممکن است.
- ۱۶- عبارت «هوش به هیچ وجه برترین جنبه انسان نیست، وجه تمایز انسان از حیوانات وجود اخلاقی است» بیانگر اندیشه‌های کدام متغیر است؟
 ۱) ارسسطو ۲) روسو ۳) سارتر ۴) فروبل
- ۱۷- کدام یک از مراحل تربیت جهت دادن به فطرت است؟
 ۱) تأدیب ۲) تربیت خود ۳) تعلیم ۴) پرستاری
- ۱۸- کدام یک از متفکران مسلمان درباره آموزش فنی و حرفاًی و تأثیر آن در رشد شخصیت، نظریه‌هایی ارائه داده است؟
 ۱) ابن سحنون ۲) ابن سينا ۳) ابن مسکویه ۴) خواجه نصیر
- ۱۹- کدام توضیح درباره فطرت با دیدگاه شهید مطهری تناسب بیشتری دارد؟
 ۱) مترادف با طبیعت است.
 ۲) با غریزه مترادف است.
 ۳) نیمه‌آگاهانه است.
 ۴) امری تکوینی است.
- ۲۰- از دیدگاه فارابی برترین سعادت، به عنوان هدف تعلیم و تربیت کدام است؟
 ۱) ایجاد اعتدال در شخصیت ۲) حاکمیت قوّه عاقله ۳) تحقق عملی فضائل
 ۴) عضویت در مدینه فاضله

روش‌های پژوهش کیفی با تأکید بر فلسفه تعلیم و تربیت:

- ۲۱- مهم‌ترین رویکرد فلسفی در حمایت از روش‌های پژوهش ترکیبی، در دیدگاه کدام فیلسوف آمده است؟
 ۱) کانت ۲) گادامر ۳) هوسرل ۴) هگل
- ۲۲- در کدام یک از روش‌های نمونه‌گیری، مربوط به پژوهش کیفی، گروه مورد مطالعه را، که نمونه معرف آن است، می‌توان به صورت عمیق مطالعه نمود؟
 ۱) موارد رد و تأیید ۲) متجانس ۳) موارد بحرانی ۴) ملاک محور

- ۳۶- کدامیک، نخستین گام از رویکرد تحقیقی انتقادی است؟

- (۱) بررسی امکان‌های موقعیت
- (۲) انتظار ظهور تناقض
- (۳) نقد ایدئولوژی
- (۴) کشف تناقض

- ۳۷- مغالطه طبیعت‌گرایانه ناظر بر کدام مورد است؟

- (۱) فروکاهش امور قابل تبیین به امور قابل تفسیر
- (۲) تبیین‌های فهم‌گرایانه
- (۳) تبیین‌های شبه علی
- (۴) فروکاهش امور قابل تفسیر به امور تبیین

- ۳۸- در دیدگاه علم انباتی که حاصل رویکردهای کمی تحقیق است، دانش عامه چه جایگاهی دارد؟

- (۱) مروج آگاهی کاذب است.

(۲) دانش معتبر در زندگی روزمره انسان‌ها است.

(۳) غیرعلمی است ولی می‌توان در فرایند علم از آن کمک گرفت.

(۴) غیرعلمی است و نمی‌توان در فرایند تولید علم از آن بهره جست.

- ۳۹- پس‌کاوی، استراتژی تحقیقاتی کدامین رویکرد فکری است؟

- (۱) انباتی
- (۲) تفسیری
- (۳) رئالیسم انتقادی
- (۴) انتقادی

- ۴۰- جایگاه قضایای تحقیق علمی در مراتب معرفتی کجا است؟

- (۱) پارادایم
- (۲) نظریه
- (۳) مدل
- (۴) فلسفه

مکاتب فلسفی و نظریه‌های تربیتی:

- ۴۱- رئالیست‌ها، حقیقت را چگونه تلقی می‌کنند؟

- (۱) توافق تصور ذهنی با امر خارجی
- (۲) توافق قضیه با قضایای قبلی
- (۳) مطابقت تصور ذهنی با امر خارجی
- (۴) مطابقت قضیه با قضایای قبلی

- ۴۲- به اعتقاد «فرانسیس بیکن» یکی از بتهایی که فکر ما را نسبت به فهم دین واقعی تیره ساخته است، بت تثاتر است، کدام مورد ممکن است مصدق این بت باشد؟

- (۱) مذهب و فلسفه
- (۲) زبان، مفاهیم و واژه‌ها
- (۳) باورهای جمعی ما از نگرش کلی جامعه
- (۴) تأثرات فکری ما از عقاید جزئی شخصی و غیرشخصی

- ۴۳- گزاره «ارزش‌ها باید فارغ از ترجیحات انسانی و منکی به خود باشند»، ناظر بر کدام رویکرد معرفت‌شناسختی است؟

- (۱) استدلالی بودن
- (۲) ذهنی بودن
- (۳) عینی بودن
- (۴) غیرمستقیم بودن

- ۴۴- فلسفه تعلیم و تربیت را چه زمان «دستوری» می‌خوانیم؟

- (۱) کوششی مستمر برای تبیین اصطلاحات کاربردی در حوزه تربیتی از جمله آزادی، معرفت و سازگاری باشد.
- (۲) در صدد تحلیل مباحث نظری و نیز روشنگری گفته‌های دستوری برای رسیدن به هدف‌های تربیتی باشد.
- (۳) در جست‌وجوی نظریه‌هایی درباره ماهیت انسان، جامعه و جهان و تفسیر داده‌های تحقیقات تربیتی باشد.
- (۴) هدف‌های تعیین شده و وسائل کلی را که در نیل به آن هدف‌ها باید به کار برد شوند، معلوم نماید.

- ۴۵- کدام مورد، سه نفر از فیلسوفان رئالیست را مشخص می‌کند؟

- (۱) ارسطو - هارل هورن - بروdi
- (۲) ارسطو - هگل - لاک
- (۳) لاک - بروdi - وايتها
- (۴) وايتها - هارل هورن - بروdi

- ۴۶- نظریه «پیوستگی حقیقت» از کیست و به کدام معنا است؟
- (۱) ارسطو - نزدیکی معرفت به واقعیت
 - (۲) هگل - تشکیل یک نظام معرفتی
 - (۳) جان دیوی - پیوستگی تجربیات قبلی و جدید
 - (۴) افلاطون - پیوستگی معرفت جسمی و عقلانی
- ۴۷- کدام مکتب فلسفی هر ارزشی را وابسته به شرایط خاص اجتماعی، روانی، فرهنگی و به طور کلی شرایط معین می‌داند؟
- (۱) ایدنالیسم
 - (۲) پراغماتیسم
 - (۳) رئالیسم
 - (۴) ماتریالیسم
- ۴۸- کدام نظریه تربیتی، به معلم به عنوان «روشنفکر عامل» می‌نگرد؟
- (۱) بازسازی اجتماعی
 - (۲) پیشرفت‌گرایی
 - (۳) ماهیت‌گرایی
 - (۴) نقادی
- ۴۹- از دیدگاه تومیسم، اثربخشی مدرسه در گرو همراهی کدام عامل دیگر است؟
- (۱) اجتماع
 - (۲) خانواده
 - (۳) دولت
 - (۴) مراکز دینی
- ۵۰- این جمله شوینهاور که: «جهان، پندار من است»، مربوط به کدام زمینه فلسفی است؟
- (۱) متفیزیک آرمان‌گرایانه
 - (۲) متفیزیک پیشرفت‌گرایانه
 - (۳) شناخت‌شناسی آرمان‌گرایانه
 - (۴) شناخت‌شناسی پیشرفت‌گرایانه
- ۵۱- متن زیر دیدگاه کدام مکتب تربیتی را مطرح می‌نماید؟
«در جریان کسب معرفت، مهم به کار افتادن نیروی تفکر است. حفظ معلومات و مهارت‌ها فاقد ارزش تربیتی است.»
- (۱) ایدنالیسم
 - (۲) پراغماتیسم
 - (۳) پرنیالیسم
 - (۴) ناتورالیسم
- ۵۲- کدام مکتب فلسفی تعلیم و تربیت ماهیت انسان را تابع اراده او می‌داند؟
- (۱) آگزیستانسیالیسم
 - (۲) ایدنالیسم
 - (۳) پراغماتیسم
 - (۴) رئالیسم
- ۵۳- نظریه لوح سفید به کدام مکتب فلسفی تعلق دارد؟
- (۱) آگزیستانسیالیسم
 - (۲) ایدنالیسم
 - (۳) پراغماتیسم
 - (۴) رئالیسم
- ۵۴- فارابی در طرح چهره‌ای مدرج از عالم هستی، از کدام فیلسوف الهام می‌گیرد؟
- (۱) ارسطو
 - (۲) آگوستین
 - (۳) سقراط
 - (۴) ابن‌سینا
- ۵۵- مطابق نظر خواجه نصیرالدین طوسی برترین فضیلت اخلاقی کدام است؟
- (۱) حکمت
 - (۲) خوبیشن‌داری
 - (۳) شجاعت
 - (۴) عدالت
- ۵۶- عبارت «بدان که کودک امانتی است در دست مادر و پدر، و آن دل پاک وی چون گوهری نفیس و نقش‌پذیر است چون موم و از همه نقش‌ها خالی است.» دیدگاه کدام صاحب‌نظر را مطرح می‌نماید؟
- (۱) خواجه نصیرالدین طوسی
 - (۲) خواجه نظام‌الملک
 - (۳) غزالی
 - (۴) ابن‌رشد
- ۵۷- مهم‌ترین اصل تربیتی «ماکارنکو» شامل کدام مورد است؟
- (۱) ارائه برنامه‌های آموزشی متناسب، برای جوانان نابهنجار، جدای از آموزش افراد عادی
 - (۲) آزاد گذاردن کودکان و نوجوانان در مدرسه و عدم اعمال کنترل حساب شده
 - (۳) تنظیم برنامه‌های درسی مطابق شرایط و نیازهای جامعه به افراد متخصص
 - (۴) سعادت و پیشرفت انسان همراه با اصل برائت و نیک‌فطرتی برای او
- ۵۸- در اندیشه کافت، «آزادی» در معنای منفی خود کدام است؟
- (۱) رهایی از قانون اخلاقی
 - (۲) رهایی از علت طبیعی
 - (۳) وابستگی به علت طبیعی
 - (۴) وابستگی به قانون اخلاقی

- ۵۹- فعالیت فلسفه تربیت، هم در معنای ژرف و هم در معنایی که در دوران نو به خود گرفت: با کدام فیلسوف آغاز شد؟
- (۱) افلاطون (۲) ارسسطو (۳) سقراط (۴) کانت
- ۶۰- قضیه «دودوتا چهار تا» و «آب در ۱۰۰ درجه می‌جوشد» به ترتیب مثال مناسبی برای کدام قضایا هستند؟
- (۱) موجبه - سالبه (۲) سالبه - موجبه (۳) تحلیلی - ترکیبی (۴) ترکیبی - تحلیلی

تاریخ اندیشه‌های تربیتی ایران و جهان:

- ۶۱- «تربیت پارسی» با کدام ویژگی، مورد توجه افلاطون قرار گرفته است؟
- (۱) پیروزش شجاعت و دلاوری (۲) تأکید بر تربیت دینی (۳) تأکید بر نظم و انصباط (۴) توجه به هنرهای اخلاقی
- ۶۲- کدام مورد به اشتراک دیدگاه سقراط و پروتاگوراس سوگیست اشاره دارد؟
- (۱) فضیلت اخلاقی آموختنی نیست. (۲) فضیلت اخلاقی آموختنی است. (۳) فضیلت مبتنی بر سنتهای موجود جامعه آموختنی است. (۴) فضیلت مبتنی بر اصول متقن و شناخت آرمانی مشخص، آموختنی است.
- ۶۳- کدام عبارت درباره دانشگاه‌ها در سده میانه درست است؟
- (۱) مستقل بودند. (۲) زیرنظر کلیسا اداره می‌شدند. (۳) زیرنظر دولت اداره می‌شدند. (۴) زیرنظر دولت و کلیسا به طور مشترک اداره می‌شدند.
- ۶۴- کارکرده اصلی دانشگاه‌های اولیه (اوپیورسیتی‌ناس)، چه بود؟
- (۱) تربیت راهیان و کشیشان (۲) تربیت شهسواران (شوآلیدها) (۳) تأیید صلاحیت تدریس معلمان
- ۶۵- مطلوب تعلیم و تربیت فرن هفدهم در اروپا چه بود؟
- (۱) انسانی آماده حل مسائل (۲) انسانی اهل لذت بردن از زندگی (۳) انسان شریف روش‌بین در همه چیز (۴) انسان سریع در واکنش به موقعیت‌های جدید
- ۶۶- مهم‌ترین خصیصه آموزش و پرورش فرن نوزدهم کدام است؟
- (۱) افزایش تأثیر علوم اجتماعی و یافته‌های روان‌شناسی (۲) افزایش دخالت دولت در اداره آموزش و پرورش (۳) توجه بیشتر به ضرورت آموزش و پرورش همگانی (۴) همسویی بیشتر برنامه‌های آموزشی با نیازهای اقتصادی و اجتماعی
- ۶۷- نخستین بار چه کسی بر جایگاه مشاهده انسان در تربیت تأکید کرده است؟
- (۱) ارسسطو (۲) روسو (۳) فروبل (۴) لاک
- ۶۸- از نخستین موبیان مسلمانی که درباره روش آموزش، رساله‌ای مستقل نگاشته، کیست؟
- (۱) جاحظ (۲) شهید ثانی (۳) ابن‌سحنون (۴) بدراالدین جماعه
- ۶۹- مراکز آموزشی همچون جامع الازهر و جامع دمشق، بازمانده کدام نهاد آموزشی است؟
- (۱) خانقاہ (۲) کتابخانه (۳) مکتب خانه (۴) مسجد
- ۷۰- کدامیک را می‌توان از مهم‌ترین وجوده افول عصر طلایی دانش مسلمین (قرن‌های سوم تا پنجم هـ) دانست؟
- (۱) ورود علماء به دربار و کاخها (۲) به فراموشی سپردن اندیشه وحدت علوم (۳) روی‌آوری به سایر فرهنگ‌ها از راه ترجمه (۴) تأخیر در شکل‌گیری نهادها و نظامهای آموزشی

- ۷۱- مهم‌ترین وجه اشتراک روش‌های مونته‌سوری و دکروولی در کدام است؟
 ۱) فعالیت آزاد کودک
 ۲) تقویت انضباط ذهنی
 ۳) تقویت خودآگاهی کودک
 ۴) ایجاد حس اجتماعی
- ۷۲- کدام یک، درباره اهمیت مدارس نظامیه، در جهان اسلام، درست است؟
 ۱) پیشگامی در ایجاد مراکز ترجمه و انتقال افکار
 ۲) نوآوری در تبادلات فرهنگی با سایر جوامع
 ۳) پیشگامی در ایجاد مدارس دولتی
 ۴) توسعه آزاداندیشی و پرورش فلاسفه
- ۷۳- کدام یک از صاحب‌نظران در آثار خود، به صراحت، خرد را مهم‌تر از علم دانسته است؟
 ۱) ابن‌سینا
 ۲) امام محمد غزالی
 ۳) ابوعلی مسکویه
 ۴) خواجه‌نصیرالدین طوسی
- ۷۴- در کدام اثر به آموزش حرفه‌ای پرداخته شده است؟
 ۱) احیاء‌العلوم
 ۲) سیاست‌نامه
 ۳) قابوس‌نامه
 ۴) طهاره‌الاعراق
- ۷۵- آموزش و پرورش جدید ایران پس از ارتباط با اروپا، با چه نوع آموزشی شروع شد؟
 ۱) آموزش نظامی
 ۲) آموزش حرفه‌ای
 ۳) آموزش کشاورزی
 ۴) آموزش مهندسی
- ۷۶- کدام مورد، مهم‌ترین تأثیر «هری بروودی» در فلسفه تعلیم و تربیت است؟
 ۱) تعلیم و تربیت از راه هنر
 ۲) بسط جنبه‌های کاربردی هنر
 ۳) بسط ارزشیابی هنر محور
 ۴) معنابخشی به آموزش هنر
- ۷۷- کدام موضوع، از دیدگاه‌های قابل تأمل «لیونار» است؟
 ۱) تفکیک ارزش از دانش
 ۲) نقد تجاری شدن تعلیم و تربیت
 ۳) مشروعيت تعلیم و تربیت بر حسب کارایی
 ۴) مشروعيت تعلیم و تربیت بر مبنای وفاق و اجماع
- ۷۸- رویکرد «شفلر» به تعلیم و تربیت، اساساً از چه گونه‌ای است؟
 ۱) اخلاقی
 ۲) انتقادی
 ۳) شناختی
 ۴) رفتاری
- ۷۹- کدام یک با کارکرد مدرسه، از نظر «هنری ژیرو» مطابق است؟
 ۱) باز تولید فرهنگی
 ۲) تقابل خردمندان
 ۳) کسب ارزش‌های فرهنگی
 ۴) تولید و تغییر شکل فرهنگی
- ۸۰- بر فیلسوفان کدام دیدگاه، به جهت نپرداختن به تعیین اهداف تربیت، نقد شده است؟
 ۱) فلاسفه هستی‌گرا
 ۲) فلاسفه نحله انتقادی
 ۳) فلاسفه نحله تحلیل منطقی